

cere til Overlærere. Sele denne Regel har været meget generende og i enkelte bestemte Tilfælde har Følgen været den, at man ikke kunde ordne det saaledes, som det i og for sig var rettest, fordi man hindredes af Lovgivning: i at udvægne ældre Filologer til Overlærere, og deraf er igjen Følgen bleven den, at Overlærerne ikke altid have haft den Betydning for de lærde Skolers Undervisning, som de burde have. Der er ikke saa Exempler paa, at Overlærere kun undervise i de nederste Klasser eller i de mellemste Klasser, og de staa derved ikke alle som Bærere af Skolens vigtigste Gjerning ved Siden af Rektoren. Efterat Loven af 1871 har anerkjendt den dobbelte Retning, maa der, efter mit Skøn, heri gjøres en Forandring. Men, sagde en æret Taler, man maa derved iagttage en skjønsom Billighed, og dertil skal jeg svare, at det er netop det, jeg har forsøgt at gjøre med det foreliggende Lovforslag. Jeg tillod mig at sige ved Forelæggelsen af Lovforslaget, at min første Rante havde været den at have alle ældre Bestemmelser saaledes som det ærede Medlem for anden Kreds (Hæde) vilde, angaaende Examina ogsaa for de høiere Lærerpøsters Bekommende. Foruden at denne Regel gjælder for Adjunkter, maa man ogsaa erindre, at den gjælder for Ansættelse i Lærerpøster ved Universitetet. Afgangen til Lærerpøster ved Universitetet er ikke bunden ved nogen Examen, lige saa lidt som det er Tilfældet med Hensyn til Adjunkterne. Men jeg kan ikke se rettere, end at de Regler, der findes her i Lovforslaget, ere tilstrækkelige. Jeg tror, at de lade Ministeriet beholde den Frihed, det maa have, for at kunne vælge den rette Mand i et givet Dieblit. Det ærede Medlem for anden Kreds gjorde opmærksom paa, at der siges „fortrinlig Udgang“ og at der dernæst lidt længere nede i en anden Paragraf forekommer „i Regelen“ og atter „i Regelen“. Na det er ganske rigtigt, det er netop den større Frihed, som herved er givet Ministeriet med Hensyn til hvorledes det i et givet Dieblit skal handle. Det kan være betænkeligt at have faste Regler, men naar det er muligt at lempe dem i det givne Dieblit, saa kan der ikke være nogen Betænkelighed ved at vedtage dem, og jeg vil dog nødt, at man lige over for Filologerne skulde gaa videre, end det i og for sig er nødvendigt. Den første ærede Taler gjorde opmærksom paa, at det ved Valget af Rektorer væsentlig kommer an paa andre Egenskaber end Dygtighed i et vist bestemt Fag. Det har det ærede Medlem fuldstændig Ret i, og jo større Skolen er — skal jeg tilføje — desto vigtigere er det at gjøre og fastholde denne Forskjel. For de store Skoler her i Kjøbenhavn er det endogsaa et underordnet Spørgsmaal, om den Bekommende, der bestyrer Skolen, er en lærd Mand eller ikke, og jeg har ogsaa taget Hensyn til dette, saa ofte der har været Spørgsmaal om at tilstede en Skole her i Kjøbenhavn Ret til at holde en kontrolleret

Afgangsexamen, idet jeg ikke har krævet nogen Examen som Betingelse herfor. Jeg er fremdeles enig i, at der er Forskjel paa at være en lærd Mand og en god Lærer, og gaa vi videre, at det at være en god Lærer og en god Rektor atter er forskjelligt; men jeg tror dog, at naar Skolerne ikke ere større end vore Statskoler ere, og vi have saa mange Mand at vælge imellem, som vi have her, saa vil man ikke komme i Forlegenhed med at faae den rette Mand, naar man behøver ham. Jeg tror derfor ikke, at der er nogen Betænkelighed ved at lade denne ene Begrændsning blive staaende. Det ærede Medlem talte om, at man maatte kunde følge den Anvisning, som er givet i Sverig, nemlig at vælge Rektorerne paa Tid iblandt Overlærerne, saa at de efter Udløbet af det Antal Aar, for hvilket de vare valgte, igjen traadte tilbage som Overlærere. Jeg tror ikke, at det let vilde kunne gaa under vore Forhold, og i ethvert Tilfælde er der derved den Betænkelighed, at den Overlærer, som i en Række af Aar havde fungeret som Rektor, neppe vilde være egnet til at træde tilbage som Overlærer, naar vi ikke vilde have det Samme som nu, nemlig Overlærere, der ikke staa som Bærere af vigtige Fag i Skolerne, og det bør vi ikke have. Jeg mener derfor, at skulde man gaa til at vælge Rektorerne paa Tid eller sætte en Aldersgrændse for dem, saa maa de gaa af og pensioneres, efter at deres Tid er udløbet. At lade dem vende tilbage i Skolen igjen til en underordnet Stilling, maatte i de lavere Klasser, vilde jeg ikke anse for tilraadeligt. Dette Forslag vil imidlertid neppe komme under videre Forhandling, da jeg ikke tror, at det passer paa vore Forhold.

Rjør: Jeg ønsker kun at svare det ærede Medlem for Kjøbenhavn (Bloug), der før tog Ordet. Det undrer mig ganske vist ikke, at den Konversation, som den ærede Formand paatalte, har hindret det ærede Medlem i at høre eller forstaa, hvad jeg har sagt; men jeg ser mig altsaa nødt til at gjentage mine Ord, da jeg ikke vil undlade at benægte, at jeg har udtalt mig saaledes, som det ærede Medlem sagde. Det er ikke falsket mig ind at ville gjøre gjældende, at slige Lovbestemmelser, som her omhandles, ikke skulde kunne hæves eller forandres, eller at det, saaledes som den ærede Minister udtalte sig, maatte opfattes som Brud paa Tro og Love, at man borttog en saadan Ret, som de paagjældende Anordninger hjemle, naar den engang var givet. Noget Saadant har jeg aldeles ikke sagt, jeg har tværtimod begyndt med at udtale den Erkjendelse, at Loven af 1ste April 1871 maatte føre til en Forandring i den hidtil bestaaende Eneret for filologiske Kandidater, og at man maatte tage Følgerne af denne Lov. Men det, jeg har gjort gjældende, er, at det maa anses for rigtigt, ikke at gaa videre i Forandringer i Filologernes Ret